

ПРОТИДІЯ ЗЛОЧИННОСТІ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

УДК 343.8

Джужа О. М. – доктор юридичних наук, професор, головний науковий співробітник відділу організації науково-дослідної роботи Національної академії внутрішніх справ, м. Київ; ORCID 0000-0003-1347-4937

Тичина Д. М. – кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу організації науково-дослідної роботи Національної академії внутрішніх справ, м. Київ
ORCID 0000-0002-4849-2230

ЗАПОБІГАННЯ ВИЯВАМ СЕКСУАЛЬНИХ ВІДХИЛЕНЬ ЗАСУДЖЕНИХ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНОЇ ІЗОЛЯЦІЇ

Розглянуто проблеми девіантної сексуальної поведінки засуджених у місцях несвободи, насильницькі гомосексуальні відносини та їх причини. Увагу акцентовано на здійсненні нагляду, виховання та запобігання злочинам, учиненим особами із психосексуальними порушеннями.

Ключові слова: сексуальна сфера, сексуальні відхилення, система виконання покарань, статеві ексцеси, мужолозство, девіантна сексуальна поведінка засуджених, насильницькі гомосексуальні відносини.

У кримінально-виконавчій системі поряд із вивченням соціальних і внутрішньоособистісних факторів злочинної поведінки актуальною є проблема впливу на особу та поведінку засудженого навколоїшнього середовища, а саме соціальної ізоляції, що позначається на ціннісно-орієнтаційній сфері та мотивах діяльності, психічних властивостях, системі відносин.

У місцях примусової ізоляції від суспільства в людині руйнуються соціально корисні зв'язки, погіршуються

комунікативні навички, а також змінюються цінності. Постійно спілкуючись з одними й тими самими людьми, індивід має обмежену кількість сенсорних подразників і застосовує мінімальне коло комунікативних, інтерактивних та запобіжних дій. Водночас у відносинах починають виявлятися емоційне напруження, неадекватність сприйняття, зниження толерантності до «значущого» для оточення, конфлікти тощо. Також у зв'язку з перебуванням в одностатевих групах засуджені втрачають навички спілкування з протилежною статтю, відбувається зміна ціннісних орієнтацій, зокрема й сексуальних.

Негативно відображається на рівні суспільного розвитку девіантна сексуальна поведінка засуджених. Вона стосується широкого спектру явищ соціального життя, тому ці проблеми вивчає кримінологія, передусім – у системі виконання кримінальних покарань.

Співробітники системи виконання покарань мають володіти знаннями про юридичну та психологічну сутність статевих експресів. На жаль, офіційні дані не висвітлюють справжню ситуацію щодо аналізованого явища в установах виконання покарань. Під час оцінювання показників рівня злочинності в місцях позбавлення волі (зокрема пов'язаних із сексуальною сферою) слід ураховувати високу латентність злочинності, що пов'язана, передусім, із недоліками в системі оцінювання показників виправних установ [1].

Факти мужолозства й інші девіантні сексуальні вияви негативно впливають на моральний стан засуджених до позбавлення волі, знижують рівень їх оптимізму та позитивної активності в процесі відбування покарання. З правової позиції факти сексуальних відхилень у засуджених схожі на дії, спрямовані проти здоров'я інших осіб, завдають шкоди громадському порядку, що суперечить завданням кримінально-виконавчого законодавства, до яких належать регулювання порядку й умов відбування покарання, вибір засобів виправлення засуджених, охорона їхніх прав і законних інтересів, надання їм допомоги в соціальній адаптації.

Опитування 240 засуджених, що мали гомосексуальні контакти, засвідчило, що кожен другий став жертвою насильства в камері попереднього ув'язнення, 39 % – під час етапування, 11 % – у виправних колоніях. Більшість із них раніше не мали гомосексуального досвіду. Згідно з результатами нашого

дослідження, у місцях позбавлення волі «скривджені» становлять 10 % від усіх засуджених (30 % із них засуджені за згвалтування). Кожен із цього контингенту засуджених обслуговує до 50-ти партнерів і фактично є власністю привілейованої групи з 10–15 осіб. У жіночих колоніях українські агресивні, мужоподібні лесбіянки мають чоловічі прізвиська й статеві контакти з кількома жінками [2].

До найсуттєвіших факторів, що впливають на формування девіантної сексуальної поведінки засуджених, належать такі: ранній сексуальний досвід (у дівчат здебільшого заняття проституцією [3]; формування ранньої девіантної сексуальної активності (до віку 14-ти років); спадкова обтяженість різними психологічними захворюваннями, хронічний алкоголізм (наркотизм) батьків; сексуальне насильство в дитячому віці; несприятливі умови виховання; неповна сім'я (відсутність батька), тривалого перебування в одностатевих колективах (соціальні притулки, дитячі будинки, інтернати, виховні колонії); наявність ознак психічних і психосексуальних відхилень; вплив специфічного середовища установ виконання покарань та інших місць ізоляції від суспільства. Мужолозство вирізняється низкою характерних особливостей. Наприклад, пасивні гомосексуалісти входять до розряду «ображеніх» – засуджених із низьким соціальним статусом, що є найбільш зневаженою частиною позбавлених волі. До неї входять пасивні гомосексуалісти, особи, засуджені за статеві злочини, і деякі інші категорії осіб. Їх також називають «гребінцями», «маргаритками», «півнями» і відводять для них окрему територію – «півнячий куток». Неофіційне нормативне регулювання мужолозства сприяє значному поширенню цього явища серед засуджених та ускладнює його виявлення й розкриття.

Гомосексуальні відносини концентрують об'єкт конфліктних криміногенних ситуацій у чоловічих установах виконання покарань. Слід акцентувати увагу на насильницькому мужолозстві, яке в умовах соціальної ізоляції тісно пов'язане з кримінальною поведінкою, наприклад, із сексуальною експлуатацією, проституцією.

Нерідко засуджених етапують у місця несвободи вже із цим статусом, раніше присвоєним їм представниками кримінальної субкультури в ізоляторі тимчасового тримання або слідчому ізоляторі. Цей статус визнає більшість засуджених, він

закріплений за особою не тільки до закінчення строку покарання, а й протягом усього життя.

Що важчим є ступінь травмування потерпілого внаслідок сексуального насильства (передусім якщо він став жертвою вперше), то вищим є ризик суїциду, вираженішою є депресія. У молодих людей, насамперед неповнолітніх, що стали потерпілими внаслідок такого насильства, можуть розвиватися глибокі емоційні (психічні) порушення.

Попри те, що набутий особою низький сексуальний статус у місцях несвободи змінити майже неможливо, жертви гомосексуального насильства, виявляючи противправну поведінку, досить часто чинять спроби протистояти ситуації, підвищити свій соціальний статус, помститися кривдникам, що призводить до вчинення ними тяжких злочинів (убивств, заподіяння шкоди здоров'ю, утечі тощо) [4].

Під час організації індивідуальної виховної роботи із цією категорією осіб слід орієнтуватися на те, що вони з готовністю виконують будь-які вказівки лідерів неформальних груп негативної спрямованості, зокрема пов'язані з насильницькими діями, не претендують на лідерські позиції в кримінальній субкультурі, учинають однотипні правопорушення.

Дисциплінарні заходи впливу істотно не впливають на їхню поведінку, оскільки її причини пов'язані з дефектами особи. Виховна робота з ними передбачає підвищення рівня розвитку особи, сприяння інтеграції та розкриттю її можливостей у терапевтичних цілях, успішній адаптації в суспільстві. Про високу латентність мужолозтва й інших сексуальних девіацій засуджених свідчить те, що майже в кожній колонії є такі засуджені. У деяких закладах із цих засуджених формують окремі загони, де вони перебувають в ізоляції з метою запобігання таким правопорушенням. Однак ізоляція спричиняє інші проблеми:

– відсутність «авторитета», що контролює неформальне життя засуджених;

– поглиблена стратифікація засуджених із низьким соціальним статусом, унаслідок чого деякі з них зазнають утиску з боку як звичайних засуджених, так й інших осіб з низьким соціальним статусом;

– погіршення санітарно-гігієнічних умов утримання тощо.

Адміністрація установ має створювати в місцях позбавлення волі обстановку, яка максимально сприяє ефективному виправленню засуджених. Істотною перешкодою є протиправна діяльність засуджених, які злісно порушують установлений порядок відбування покарання, зокрема здійснюють акти мужолозства, лесбіянства та до яких застосовують різні заходи дисциплінарного примусу. Учинення такого злісного порушення встановленого порядку відбування покарання становить реальну небезпеку, оскільки статеві зносини без застосування засобів захисту пов'язані з потенційним зараженням статевими інфекціями і є одним з головних факторів ризику захворювання на венеричні хвороби, ВІЛ-СНІД [5]. Згідно з результатами дослідження, 85 % засуджених строком від 1,5 до 10 років позбавлення волі мали сексуальні контакти під час перебування в установах виконання покарань.

Попри те, що не всі такі дії в установах виконання покарань здійснюють за згодою засудженого (засудженої), особи, що зазнали насильства, не тільки не прагнуть покарати кривдника, який заподіяв їм фізичного й морального страждання, а й усіляко приховують факт суспільно небезпечного діяння. Їхня поведінка зумовлена такими причинами:

- побоювання стати об'єктом глузувань, знущань чи подальших домагань;
- дія в тюремному світі «закону мовчання»;
- страх помсти за повідомлення про вчинені сексуальні дії стосовно них;
- за неписаними законами – зміна внаслідок розголосу статусу (до найнижчого) засуджених, які стали жертвами акту мужолозства;
- боязнь засуджених бути покараними за злісне порушення умов відбування покарання, якщо буде встановлено факт насильства.

У зв'язку із зазначеними причинами рівень латентності таких злочинів досить високий (до 75–80 %), адже в установах виконання покарань їх реєструють зрідка. Роботу з виявлення, обліку, профілактики девіантної та протиправної активності серед засуджених проводять на формальному рівні. У колоніях не налагоджено належну взаємодію між усіма службами, передусім – щодо нагляду, виховання та лікування осіб із психосексуальними порушеннями.

Посиленої уваги потребують особи юнацького віку (18–24 роки), які вперше прибули до місця несвободи (виховної колонії, СІЗО або іншої установи); що мають психічні аномалії (олігофрения, хронічний алкоголізм, захворювання центральної нервової системи, порушення правил особистої гігієни; не поміrnі в уживанні їжі; не дотримуються деяких неформальних правил поведінки (крадуть у своїх, хронічні боржники), засуджені, які мають жіночі риси обличчя чи конституції тіла) [6].

Головною вимогою в цьому напрямі є проведення активної просвітницької роботи з використанням різних форм подання інформації (пропагандистська робота, радіомовлення, трансляція науково-популярних фільмів, наочна агітація, оформлення тематичних стендів, стінгазет, білскавок тощо). Необхідно не допускати завішування спальних місць у гуртожитках, камерах, не призначати таких осіб на роботи, пов'язані з ізольованим місцем перебуванням (сторожі, кочегари, бібліотекарі).

Адміністрації закладу слід акцентувати на позитивному впливі на свідомість засуджених, орієнтувати їх на здоровий спосіб життя, у зв'язку із чим періодично проводити медичний огляд засуджених для виявлення венеричних захворювань та ВІЛ-інфекції, психічних захворювань, що виникли на сексуальному підґрунті, а також фактів сексуального насильства.

Навіть за наявності об'єктивної інформації посадові особи установи, зокрема медичні працівники, проводять роботу, переважно, зі злочинцем, водночас, жертва (передусім особи, які вперше зазнали сексуального насильства, неповнолітні) потребує посиленішої уваги та соціальної, психологічної, медичної допомоги [7]. З огляду на зазначене, слід констатувати, що у виховних колоніях гострою є потреба в роботі штатного сексолога (психіатра-сексопатолога) для вжиття цілеспрямованих заходів.

Індивідуальний підхід слід передбачити для всіх форм нетипової сексуальної поведінки (що свідчать про ексгібіціонізм, педофілію, фетишизм, мазохізм, вуаєризм і зоофілію), які позначаються на поведінці суб'єкта.

Залежно від мотивів гомосексуальної активності можна виокремити п'ять груп засуджених, яким притаманні різні особливості девіантної сексуальної поведінки:

– засуджені, які здійснюють гомосексуальне насильство для вирішення міжособистісних конфліктів і підтримання власного статусу в тюремній ієрархії (гомосексуальні дії зумовлені

зовнішніми обставинами та спрямовані на приниження і придушення решти);

– засуджені із психосексуальними відхиленнями, для яких властивий виражений стійкий стереотип поведінки як симптомом психічного захворювання;

– справжні гомосексуалісти (виявляють стійкий сексуальний потяг до осіб зі свого кола спілкування, відразу до гетеросексуальних контактів);

– засуджені-транзитори, які здійснюють гомосексуальні дії, пов'язані з неможливістю здійснювати гетеросексуальні контакти в колонії (ці особи є лише активною стороною) для задоволення сексуальних потреб;

– засуджені, які займаються гомосексуальною проституцією (є пасивними партнерами).

Перебування в установах виконання покарань суттєво впливає на людську психологію, що виражається в переживаннях з приводу засудження та позбавлення волі. Зміна сформованих життєвих стереотипів у частини засуджених може протікати вкрай болісно, супроводжується підвищеною збудливістю, злістю, агресивністю, негативними емоціями. Знання особливостей кримінального світу, стандартів поведінки засуджених надають можливість адміністрації колонії своєчасно й об'єктивно аналізувати криміногенну обстановку в установі, контролювати та прогнозувати її.

Доцільно вживати заходів для запобігання мужолозству та лесбіянству, залучаючи представників усіх відділів і служб виправної установи (оперативного, безпеки, виховного, медчастини тощо), а також взаємодіючи з установами охорони здоров'я. Необхідно конкретно розподілити обов'язки кожного підрозділу щодо запобігання девіантній сексуальній поведінці засуджених у місцях позбавлення волі.

Так, оперативним службам рекомендовано ставити на облік кілька додаткових категорій засуджених для посиленого контролю за їхньою поведінкою та виявленням учинених ними злочинів і порушень:

– «авторитетів» серед осіб із низьким соціальним статусом (у жіночих колоніях – чоловікоподібних лесбіянок, які мають зносини з кількома жінками);

– схильних до вчинення актів насильницького мужолозства;

– що перебувають на нижчому щаблі неформальних верств навіть серед засуджених із низьким соціальним статусом;

– виявлених до направлення в місцях позбавлення волі осіб з нетрадиційною сексуальною орієнтацією;

– які вчинили злочини, передбачені ст. 152–156 КК України.

Засуджених, які перебувають на відповідному оперативному обліку в медичних частинах установ, слід систематично (наприклад, не рідше ніж раз на місяць) перевіряти для виявлення фактів насильства (передусім сексуального), зараження венеричними захворюваннями тощо. У співпраці з місцевими органами охорони здоров'я необхідно налагодити обмін інформацією про злочинні сексуальні вияви засуджених як до потрапляння в місця позбавлення волі, так і під час відбування покарання. Важливим є здійснення психологічної реабілітації засуджених, що зазнали сексуального насильства, насамперед для недопущення вчинення ними суїцидних учинків, а також спроб помститися кривдникам [8].

Необхідно проводити медикаментозне та психіатричне лікування засуджених, які мають психічні, зокрема психосексуальні, відхилення. Таке лікування можливе за умови згоди засудженого (наприклад, потерпілого внаслідок спроби суїциду) або в примусовому порядку (щодо осіб, які мають психічні відхилення, що виявляються у формі агресії щодо інших засуджених і персоналу установи, учасників сексуального насильства). Для дотримання режиму слід забезпечити обов'язкове роздільне утримання дорослих і підлітків (у виховних колоніях), а також уперше засуджених і раніше засуджених, незалежно від погашення та зняття судимості; лідерів, авторитетів злочинного світу – від інших засуджених.

Потрібно утримувати осіб із низьким соціальним статусом окремо від інших засуджених не тільки в житлових приміщеннях, а й на робочих об'єктах. Крім формальної постановки окремих засуджених на відповідний вид профілактичного обліку, окремо необхідно ставити на облік такі категорії засуджених:

– щодо яких потенційно можливе насильство;

– які психічно та фізично не здатні чинити опір;

– засуджені за злочини проти статевої недоторканності і статевої свободи.

Розроблення комплексу заходів (організаційних, режимних, медичних, правових тощо) із запобігання девіантній сексуальній поведінці засуджених до позбавлення волі сприятиме підвищенню ефективності протидії цим негативним виявам.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Джука О. М. Кримінально-правові та кримінологічні проблеми злочинів, пов'язаних із сексуальним насильством / О. М. Джука, О. А. Гапон, А. В. Кирилюк // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). – 2004. – № 10. – С. 81–90.
2. Бакин А. А. Особенности формирования девиантного сексуального поведения осужденных / А. А. Бакин // Уголовно-исполнительная система: право, экономика, управление. – 2007. – № 2. – С. 10.
3. Асланбекова Р. Н. Виктимологические аспекты вовлечения в занятие проституцией и организация занятия проституцией / Р. Н. Асланбекова // Следователь. – 2004. – № 11. – С. 36–38.
4. Губанова О. Изнасилование в системе насильственных преступлений / О. Губанова // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ. – 2006. – Вип. 3. – С. 88–91.
5. Крючкова О. Задоволення статової пристрасті неприродним способом / О. Крючкова // Вісник прокуратури. – 2003. – № 10. – С. 37–40.
6. Савченко А. В. Кримінально-правова та кримінологічна сутність статевих збоchen' (парапілій) / А. В. Савченко // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. – 2001. – № 5. – С. 110–114.
7. Уваров И. А. Виктимологические проблемы преступлений, совершенных с особой жестокостью в исправительных учреждениях / И. А. Уваров // Следователь. – 2004. – № 2. – С. 48–50.
8. Усс А. В. Конфликты между осужденными, сопровождающиеся насильственным посягательством (по материалам ИТК строгого режима) / А. В. Усс. – Красноярск : Изд-во Красноярск. ун-та, 1984. – С. 33–34.

REFERENCES

1. Dzhuzha, O.M., Hapon, O.A., & Kyryliuk, A.V. (2004). Kryminalno-pravovi ta kryminolohichni problemy zlochyniv, poviazanykh iz seksualnym nasylstvom [Criminal and Criminological Problems of Crimes Related to Sexual Violence]. *Borotba z orhanizovanoiu zlochynistiu i koruptsiiu (teoriia i praktyka)*, Fighting Organized Crime and Corruption (theory and practice), 10, 81-90 [in Ukrainian].
2. Bakin, A.A. (2007). Osobennosti formirovaniia deviantnogo seksualnogo povedenija osujdennyyh [Features of the formation of deviant sexual behavior of convicts]. *Ugolovno-ispolnitelnaia sistema: pravo, ekonomika, upravlenie, Criminal-enforcement system: law, economics, management*, 2, 10 [in Russian].
3. Aslanbekova, R.N. (2004). Viktimologicheskie aspekty vovlecheniya v zaniatie prostituciei i organizaciia zaniatia prostitutuciei [Victimological aspects of engaging in prostitution and organizing prostitution]. *Sledovatel, Investigator*, 11, 36-38 [in Russian].
4. Gubanova, O. (2006). Iznasilovanie v sisteme nasilstvennyh prestuplenij [Rape in the system of violent crimes]. *Visnyk Luhansoho derzhavnoho universytetu vnutrishnih sprav, Journal of the Lugansk State University of Internal Affairs*, 3, 88-91 [in Russian].
5. Kriuchkova, O. (2003). Zadovolenija statevoi prystrasti nepryrodnym sposobom [Satisfaction of sexual passion in an unnatural way]. *Visnyk prokuratury, Bulletin of the Prosecutor's Office*, 10, 37-40 [in Ukrainian].
6. Savchenko, A.V. (2001). Kryminalno-pravova ta kryminolohichna sutnist stavevykh zbochen' (parafili) [Criminal legal and criminological essence of sexual

perversion (paraphilia)]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii vnutrishnikh sprav, Scientific Journal of the National Academy of Internal Affairs*, 5, 110-114 [in Ukrainian].

7. Uvarov, I.A. (2004). *Viktimologicheskie problemy prestuplenii, sovershennyh s osoboi jestokostiu v ispravitelnyh uchrejdeniiaah* [Victimological problems of crimes committed with special cruelty in correctional institutions]. *Sledovatel, Investigator*, 2, 48-50 [in Russian].

8. Uss, A.V. (1984). *Konflikty meldu osujdennymi, soprovojdaiusciesia nasilstvennym posiagatelstvom (po materialam ITK strogogo rejima)* [Conflicts between convicts, accompanied by violent assault (based on the materials of the ITC of the strict regime)]. Krasnoiarsk: Izd-vo Krasnoiar. un-ta [in Russian].

Стаття надійшла до редколегії 01.03.2018

Dzhuzha O. – Doctor of Law, Professor, Chief Research Fellow of the Scientific and Research Work Unit of the National Academy of Internal Affairs, Kyiv, Ukraine;

ORCID 0000-0003-1347-4937

Tychyna D. – Ph.D in Law, Leading Research Fellow, Leading Research Fellow of the Scientific and Research Work Unit of the National Academy of Internal Affairs, Kyiv, Ukraine

ORCID 0000-0002-4849-2230

Preventing Sexual Denial of Convicts in Conditions of Social Isolation

The deviant sexual behavior of the convicts is a negative influence on society. It affects a wide range of phenomena of social life and therefore studied criminology, especially in the system of execution of criminal punishment.

For employees of the penal system, the knowledge of the legal and psychological nature of sexual excesses is extremely important. Unfortunately, official data does not allow us to establish a true picture of this phenomenon in penitentiary institutions. When assessing crime rates in places of detention (especially those related to the sexual sphere), one should take into account the high latency of crime, which is largely due to shortcomings in the system of assessing correctional indicators.

The facts of malignancy and other deviant sexual manifestations negatively affect the morale of convicted prisoners, reduce their level of optimism and positive activity in the process of serving a

sentence. From the legal point of view, the facts of sexual deviations from convicts are similar to actions directed against the health of other persons, harm the public order, which contradicts the objectives of criminal-executive legislation, which include regulation of the order and terms of serving a sentence, the choice of remedies for the convicts, the protection of their rights and legitimate interests, providing them with assistance in social adaptation.

The most significant factors influencing the formation of deviant sexual behavior of convicts are: early sexual experience (girls are more likely to be prostitutes up to the formation of early deviant sexual activity (up to 14 years); hereditary burden with various psychological illnesses, chronic alcoholism (narcotism) of parents; sexual violence in childhood; unfavorable conditions of education; incomplete family (absence of a parent); prolonged stay in same-sex groups (social shelters, children's boys dignas, boarding schools, educational colonies), the presence of signs of psychological and psychosexual deviations, the impact of the specific environment of penitentiary institutions and other places of isolation from society. Magullous has a number of distinctive features, for example, its passive form denies group norms of convicts, since passive homosexuals belong to the category «Offended» – convicts with a low social status, the most disgraced part of the deprivation of liberty. It includes passive homosexuals, individuals convicted of sexual offenses, and some other categories of persons. They are also called «comb», «marigold», «cock» and give them a separate area «cock crowd». The unofficial regulation of malignancy contributes to its significant spread among convicts and complicates detection and disclosure.

Homosexual relationships concentrate the object of conflict criminogenic situations in male penitentiary institutions. Particular attention deserves forced forgiveness, which, in conditions of social isolation, is closely linked to criminal behavior, such as sexual exploitation, prostitution.

Often, convicts are stepped up at a place of non-liberty already with this status, previously attributed to them by representatives of the criminal subculture in a temporary detention center or a detention center. This status is recognized by the bulk of the convicted person and stored in a person not only before the expiration of the sentence, but for life.

The more severe the trauma of the victim in sexual violence (especially the subject he first), the higher his risk of suicide and

more severe depression. Young people, especially minors, victims of such violence may develop deep emotional (mental) violations.

Despite the fact that the person acquired low sexual status in places of non-freedom, to change practically n.

The more severe the trauma of the victim in sexual violence (especially the subject he first), the higher his risk of suicide and more severe depression. Young people, especially minors, victims of such violence may develop deep emotional (mental) violations.

Despite the fact that the person acquired a low sexual status in places of non-freedom, it is virtually impossible to change, victims of homosexual violence, displaying unlawful behavior, often try to confront the situation, improve their social status, take revenge on the abusers, leading them to commit serious crimes (murders, damage to health, escape, etc.

When organizing individual educational work with this category of persons, one should be guided by the fact that they readily carry out any violations that come from the leaders of informal groups of negative orientation, including those connected with violent actions against others, do not claim to take leadership positions in a criminal subculture, commit the same type of offense.

Disciplinary measures of influence do not significantly affect their behavior, since its causes are related to defects of the individual. Educational work with such people involves achieving a higher level of personality, integrating and disclosing their opportunities for therapeutic purposes and successful adaptation in society. The high latency of husbands and other sexual deviations of convicts is indicated by the fact that in almost every colony (often in many detachments) there are such convicts.

The development of a complex of measures (organizational, regime, medical, legal, etc.) to prevent deviant sexual behavior of convicted prisoners is obvious, since it increases the effectiveness of counteracting these negative manifestations.

Keywords: sexual sphere, sexual deviations, system of execution of sentences, sexual excesses, criminality, deviant sexual behavior of convicted persons, violent homosexual relations.